

9. september 2018

Gammelgårdsskolen vil gerne være med til at løse problemerne i Aarhus Vest – i fællesskab

Som forældrerepræsentanter for en af de skoler, hvor konsekvenserne af de fremlagte spareforslag på børn- og ungeområdet vil være absolut mest markante, vil vi fra skolebestyrelsen på Gammelgaardsskolen hermed gerne komme med vores input til høringsprocessen. Vi har valgt at slå vores høringssvar sammen, så vi i nedenstående forholder os til forslagene fra både 22. august og 5. september.

Indledningsvis vil vi gerne slå fast, at vi har forståelse for, at det af en række årsager er nødvendigt at spare på kommunens budget, og at børn- og ungeområdet også må bidrage til at tilvejebringe de nødvendige besparelser. Vi vil gerne bidrage konstruktivt til arbejdet, og vi finder, at det fremlagte sparekatalog rummer en række elementer, bl.a. tidlig SFO-start, reduktion og forskydning af brug af opsparede midler, tilpasninger af den centrale administration mv., som under de rette rammebetingelser kan give fornuftig mening både økonomisk og pædagogisk.

Samtidig finder vi imidlertid, at *intentionerne* i ét af elementerne i det oprindelige sparekatalog (fra 22. august), "Ændret skolestruktur og ændringer i adm. fællesskaber og dagtilbud" var endog meget problematisk, nærmest ødelæggende for det arbejde, vi på Gammelgaardsskolen gør – og indtil videre er lykkedes med – for at give skoledistriktets børn og unge et stærkt kommunalt skoletilbud. Uanset at der i processen er kommet udmeldinger, der antyder, at der ikke er politisk flertal for det pågældende forslag, vil vi derfor lægge hovedvægten i vores høringssvar her.

Vi er imod forslaget om ændret skolestruktur

En af udfordringerne ved forslaget om "Ændret skolestruktur og ændringer i adm. fællesskaber og dagtilbud" er, at det, når man læser forslaget, kan være vanskeligt at gennemskue, om der er tale om et spareforslag på skoleområdet, eller om der reelt er tale om et udspil, der skal ansues i en større politisk sammenhæng, som et led i bestræbelserne på at løse de boligsociale problemer i Gellerup og Aarhus Vest. På orienteringsmødet i Åbyhøj 30. august tilkendegav konstitueret direktør for Børn og Unge, Søren Aakjær, at magistraten umiddelbart inden sommerferien var blevet bedt om at hasteudarbejde et oplæg, der adresserede såvel den økonomiske som den boligsociale ambition.

Anskuet som et spareforslag rummer forslaget om ændret skole- og ledelsesstruktur efter vores vurdering en række fundamentale problemer. Det mest alvorlige af disse problemer, som vil være generelle for alle skoledistrikter i kommunen, er formentlig, at **fjernelsen af den administrative ledelse fra den enkelte skole**

vil have negative konsekvenser for produktiviteten (højere sygefravær, lavere motivation mv.), som risikerer fuldstændigt at underminere de besparelser, man ellers kan regne sig frem til. Direkte adspurgt på orienteringsmødet i Åbyhøj 30. august, oplyste Søren Aakjær, at man i forbindelse med beregning af spareforslagene, *ikke* har forholdt sig til de eventuelle negative økonomiske konsekvenser, der må følge med implementering af besparelserne. Endvidere er det vores vurdering, at **en reduktion i den decentrale administrative ledelse uundgåeligt vil give større administrative byrder til den pædagogiske ledelse, hvilket vil svække kvaliteten af skolernes undervisningstilbud.**

Disse argumenter vil vi fremføre med uformindsket styrke, efter at forslaget om administrative fællesskaber er revideret i det tillæg til sparekataloget, der blev udsendt 5. september.

Et forslag med betydelige negative konsekvenser for skolebørnene

Anskuet som et forslag, der skal bidrage til at løse de boligsociale problemer i Gellerup og Aarhus Vest rummer oplægget fra magistraten en række andre og mindst lige så fundamentale problemer. Problemer, som er mere specifikke for skoledistrikterne i Brabrand, Hasle og Åbyhøj. Da vi formulerer dette høringssvar som repræsentanter for forældrene på Gammelgaardsskolen, vil vi lægge hovedvægten på disse problemer.

Blandt Folkeskolens mange formål er det uomtvisteligt evnen til at bibringe børnene læring og færdigheder, der er det allervigtigste. Gennemføres forslaget om ny skolestruktur som fremlagt, vil det desværre have betydelige **negative konsekvenser for de grundlæggende betingelser for indlæring.** Blandt de væsentligste u hensigtsmæssigheder i forslaget er, at andelen af tosprogede elever med særligt behov for sprogstøtte på en række skoler vil vokse til et niveau, der umiddelbart forekommer nærmest umuligt at håndtere.

Hvis forslaget gennemføres som skitseret, vil andelen af elever på Gammelgaardsskolen med ikke-vestlig baggrund i en alt-andet-lige beregning vokse til 40 % og andelen af elever med sprogstøttebehov til 23 %. Dette er stærkt problematisk set i lyset af de ressourcer, der aktuelt er til rådighed til sprogstøtte, og set i lyset af det lave antal lærere, der efter den nye læreruddannelse specialuddannes i dansk som andetsprog.

Elever i vestbyen, som ikke ønsker at gå på distriktsskolerne her, søger i høj grad via det frie skolevalg til naboskolerne, herunder til Gammelgaardsskolen. **Skolerne i Åbyhøj, Hasle og Brabrand løfter dermed allerede en større integrationsopgave end byens øvrige skoler.** Dette har vi det godt med, og vi demonstrerer dagligt, at vi er i stand til at skabe et undervisningstilbud med høj kvalitet.

Hvis de nærmeste skoler som en konsekvens af de fremlagte planer pludselig står med det fulde ansvar for at løse problemerne i Tovshøj- og Ellekær-distrikterne, risikerer kommunen at underminere denne indsats og tilmed få store problemer med at leve op til sin egen målsætning om, at skolerne skal være et sted, hvor *alle børn og unge trives og får bedre muligheder for at blive så dygtige som de kan* (Børn og ungepolitikken).

Gennemføres forslaget, er der slet og ret ikke tale om at være "fælles om nye løsninger", men slet og ret om at parallelforskyde problemerne én kilometer mod øst.

Analysen PISA Etnisk 2015 (Undervisningsministeriet) viser, at en væsentligt større andel af elever med indvandrerbaggrund præsterer lavt i læsning, matematik og naturfag sammenlignet med elever uden indvandrerbaggrund. Vi finder det både bemærkelsesværdigt og bekymrende, at det slet ikke adresseres i kommunens oplæg, hvordan man vil sikre, at der ikke sker betydelige faglige og sociale forringelser for eleverne på de berørte skoler

En anden negativ konsekvens ved forslaget om ny skolestruktur vil være **logistiske udfordringer og svækket engagement i lokalområdet**. De nye store enheder vil således miste den forankring i nærområdet, som for mange familier er en væsentlig årsag til at vælge den kommunale skole til.

Åbyhøj har i dag et meget aktivt fritids- og socialliv, hvor Åby Skole og Gammelgaardsskolen udgør en central del af et velfungerende lokalsamfund, der deler lokaler, kirkesogn, konfirmationsforberedelse, idrætsforeninger, klub- og fritidstilbud mv. Forslaget om at dele Åbyhøj midt over ved at placere Åby skole og Gammelgaardsskolen i to forskellige distrikter vil fjerne denne sammenhængskraft i lokalområdet.

En ny struktur med skoler spredt på flere matrikler vil med stor sandsynlighed føre til en praksis, hvor de forskellige klassetrin spredes på forskellige steder i byen. Det er let at forestille sig, hvilken negativ betydning det vil have for familiernes logistik, deltagelsen i det lokale foreningsliv mv., hvis familiens barn i indskolingen fremover har sin hverdag på Carit Etlars Vej i Åbyhøj, barnet på mellemtrinnet på Herredsvej i Hasle og den unge i udskolingen på Ellekær. Derudover vil det ikke være fremmede for hverken de større eller mindre børns sociale kompetencer, hvis der fx etableres skoler med 800 indskolingsbørn uden mulighed for at spejle sig i de ældre elever og omvendt fratager de større elever muligheden for at bidrage som skolepatrolje, venskabsmakker, konfliktmægler etc.

En ændring i den retning vil, som vi forstår det, være en ledelsesbeslutning på den enkelte megaskole og vil kunne gennemføres uden en ny høringsproces. Det hedder således eksplicit i den politiske aftale, der ligger til grund for forslagets tilblivelse, at "Børn og Unges forslag omfatter ændrede skoledistrikter, modeller for opdelt skoler, hvor indskoling, mellemtrin og udskoling sker på forskellige matrikler, og et mål om at udnytte skolekapaciteten optimalt og opnå en effektiv klassesdannelse."

For så vidt angår effektiv klassesdannelse, kan dette – udover at hive tæppet væk under den lokale forankring af folkeskolen – risikere at reducere besparelserne, da tilflytninger til skoledistriktet i løbet af skoleåret i flere tilfælde vil kunne medføre opdeling i flere klasser, når elevtallet overstiger 28.

Derudover vil etablering af skoledistrikter medføre en farligere skolevej for eleverne, der dagligt skal krydse fx Ringvejen, Viborgvej eller Edwin Rahrsvej for at komme i skole eller besøge klassekammerater. Er der foretaget en sikkerhedsmæssig undersøgelse af konsekvenserne af dette fx ved inddragelse af Aarhus Politi? Såfremt der skal etableres et større antal skolebusser, vil også dette reducere de beregnede besparelser.

Hertil kommer, at den nye struktur uundgåelig vil føre til en **svækkelse af nærdemokratiet omkring skolerne**, som der ellers har været arbejdet målrettet med at bygge op. Vi frygter, at nærdemokratiet i praksis vil afgå ved døden, hvis der fremover skal være én skolebestyrelse pr. tre skoler. Det bliver ganske enkelt mindre nærværende og mindre motiverende at engagere sig i et sådant arbejde, og dermed vil de senere års indsats for at øge forældreinddragelsen på skoleområdet være spildt.

Til sammen vil de negative konsekvenser af forslaget med stor sandsynlighed betyde, at **forældrene vil søge væk fra det kommunale skoletilbud**.

På Gammelgaardsskolen har vi i en årrække skabt rigtig gode resultater både i forhold til andelen af lokalområdets familier, der vælger det kommunale skoletilbud, i forhold til de faglige resultater og i forhold til arbejdet med inklusion. Hvis forslaget gennemføres som fremlagt af magistraten, er der en betydelig risiko for, at en stor andel af familierne i Åbyhøj vil fravælge det kommunale skoletilbud, hvilket vil have negative konsekvenser af både pædagogisk og økonomisk art. Hermed vil en gennemførelse af forslaget også betyde, at kommunen ikke vil kunne opfylde sine egen målsætning om, at *lokalområdets børn og unge fastholdes eller endnu højere grad går i den lokale folkeskole*

Vi har kendskab til at man andre steder i landet tidligere har forsøgt sig med etablering af store enheder med skoler på flere matrikler, og at erfaringerne hermed har været så dårlige, at man har rullet modellen tilbage. Det er vores opfattelse, at man fra **magistratens side kunne have gjort mere for at undersøge disse forhold inden forslaget om ny skolestruktur blev fremlagt.** Generelt vurderes processen vedrørende spareforslaget at være gennemført som en forhastet skrivebordsøvelse **uden en nuanceret inddragelse af relevante stakeholders.**

Vi bidrager gerne til at finde løsninger

Det er væsentligt, at hele kommunen går sammen om at finde løsninger på kommunens udfordringer. Men det er ikke en farbar vej at lade de velfungerende skoler i Åbyhøj, Hasle og Brabrand absorbere samtlige elever fra Ellekærskolen og Tovshøjskolen. Løsningen bør enten tænkes bredere rent geografisk eller, endnu bedre, mere langsigtet. Som borgmester Jakob Bundsgaard selv er citeret for i Jyllands-Posten 31. august:

”Det [udfordringerne med koncentration af tosprogede elever] forventer jeg ikke, at vi kan løse i forbindelse med budgetlægningen nu. Min umiddelbare vurdering er, at det er noget, der kræver et længere tilløb og kommer til at kræve lidt videre diskussioner. Men det ændrer jo ikke på, at udfordringen udestår.”

Forældrene på Gammelgaardsskolen er indstillet på at tage et medansvar for at løse de boligsociale udfordringer i vestbyen, og går meget gerne i dialog med både kommunen og forældrene på andre skoler om mulige løsninger. Men det er helt afgørende, at udfordringerne adresseres med en langsigtet strategi, ikke som et led i spareøvelse. Helt tilbage i 2009 stod forældre på Gammelgaardsskolen faktisk bag forslaget om at ”bygge en bro til Gellerup”, så det også på et praktisk plan blev lettere at integrere elever vest for Ringvejen i Gammelgaardsskolens distrikt. Desværre blev ideen kun realiseret som en gimmick i Festugen, og derfor fremstår Ringvejen fortsat som en skillelinje mellem vores bydele.

Hvis planen ”Fælles om nye løsninger” i almindelighed og forslaget om ”Ændret skolestruktur og ændringer i adm. fællesskaber og dagtilbud” drejer sig om at spare, er vi helt overbevist om, at der er mere hensigtsmæssige måder at gøre det. **Hvis det handler om bolig-/socialpolitik, er det ganske enkelt ikke ordentligt over for kommunens borgere at snige det igennem maskeret som en spareplan på skoleområdet.**

Vi opfordrer derfor til, at vestbyproblematikken afkobles fra besparelsesrunden og vi sammen engagerer os i arbejdet for at finde en langsigtet løsning.

Venlig hilsen

Forældrene i skolebestyrelsen på Gammelgaardsskolen